

У ринкових умовах попит на бухгалтерські послуги збільшується і вимоги до їх якості зростають.

Бухгалтеру необхідно використовувати всі знання, отримані з різних дисциплін, так чи інакше пов'язаних з бухгалтерським обліком, як первинний матеріал, який може бути застосований при побудові нових методологічних інструкцій обліку, необхідно руйнувати сформовані стереотипи і відкрити нове бачення професії бухгалтера.

Бухгалтер сьогодення повинен володіти не тільки новими методами роботи, але й новими уявленнями про ту систему управління, в рамках якої вони повинні застосовуватися.

Список використаних інформаційних джерел

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» м. Київ, 16 липня 1999 року. № 996-XIV, редакція станом на 01.01.2017 р.

2. Наказ Міністерство праці та соціальної політики України «Про затвердження Випуску 1 "Професії працівників, що є загальними для всіх видів економічної діяльності" Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників» від 29 грудня 2004 р. № 336, зміни внесені наказом Міністерства соціальної політики України від 25 вересня 2013 року № 621, від 22 вересня 2015 року № 951.

3. Бутинець Ф.Ф. Історія бухгалтерського обліку: В 2, Ч. 1: Навчальний посібник - 2-е вид., доп. і перероб. - Житомир: ПП "Рута", 2001. - 512с.

УДК 657

Теловата М.Т.
д.п.н., професор
завідувач кафедри бухгалтерського обліку
ДВНЗ «Національна академія статистики, обліку та аудиту»
м. Київ, Україна

ВНУТРІШНІ ЧИННИКИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

У сучасних умовах формування нової структури соціально - економічних стосунків, економіки знань зростає роль і відповідальність вищих навчальних закладів як суб'єкта об'єктів ринку освітніх послуг і ринку праці, за відтворення якісної робочої сили країни і її потенціалу відповідно до вимог науково - технічного прогресу. За таких умов ВНЗ повинні переорієнтовувати свою діяльність на застосування маркетингового і іншого економічного інструментарію для задоволення потреб ринку освітніх послуг з одного боку, і ринку праці - з іншого.

Нині вищі навчальні заклади залучені в систему оцінки їх ефективності та конкурентоспроможності. Одержання високих результатів у рамках цієї оцінки без позитивного впливу внутрішніх чинників, дуже скрутно. Відповідно, дослідження внутрішніх чинників є цінним і набуває особливої актуальності в умовах ринку послуг вищої освіти, що склалися.

Метою дослідження є виявлення внутрішніх чинників, що роблять вплив на конкурентоспроможність вищого навчального закладу.

У рамках поставленої мети сформовані завдання, серед яких:

- ✓ класифікація внутрішніх чинників, що впливають на конкурентоспроможність вищих навчальних закладів;
- ✓ характеристика внутрішніх чинників, що впливають на конкурентоспроможність вищих навчальних закладів.

Базуючись на загальнонаукових методах і методах емпіричного пізнання, в якості матеріалів дослідження нами використано ряд наукових робіт вітчизняних і зарубіжних авторів.

Виходячи з проблеми загострення конкуренції, ВНЗ просто вимушені активніше боротися за увагу потенційного споживача їх освітніх послуг - абітурієнта, часто із залученням нетрадиційних методів і підходів, які раніше не були властивими галузі освіти, а належали виключно до галузі бізнесу: маркетингу, реклами, паблік рілейшнз і так далі.

При цьому питання, пов'язані з обранням шляхів і маркетингових засобів підвищення конкурентоспроможності ВНЗ, в науковій літературі висвітлені недостатньо і вимагають додаткових досліджень.

Серед переліку **факторів**, які створюють вплив на **конкурентоспроможність ВНЗ** можна виділити:

- ✓ кадровий склад викладачів;
- ✓ мотивацію викладачів;
- ✓ рішення кафедри;
- ✓ рішення Вченої ради факультету;
- ✓ рішення Вченої ради ВНЗ;
- ✓ систему управління ВНЗ;
- ✓ стратегію розвитку ВНЗ;
- ✓ бібліотечне обслуговування;
- ✓ самостійну роботу студентів;
- ✓ педагогічне навантаження професорсько-викладацького складу;
- ✓ якість підготовки студентів (навчаючих);
- ✓ контрактну(платну) систему навчання;
- ✓ комунікації;
- ✓ матеріальну базу ВНЗ;
- ✓ фінансовий потенціал ВНЗ;
- ✓ систему менеджменту якості освіти;
- ✓ соціальну ситуацію в суспільстві;
- ✓ потреби ринку праці;
- ✓ економічну ситуацію в країні;

- ✓ інноваційні підходи, впроваджені в європейській практиці вищої освіти;
- ✓ глобалізацію вищої освіти;
- ✓ зміни нормативно-правової бази і т.д.

Серед **факторів**, які впливають на діяльність професорсько-викладацького складу можна виділити:

- ✓ комфортні умови на кафедрі та факультеті;
- ✓ співпрацю з деканатом;
- ✓ розподіл педагогічного навантаження;
- ✓ моральну і матеріальну мотивацію;
- ✓ комунікаційні зв'язки.

Всі вищеназвані чинники можна розділити на наступні категорії:

- ✓ зовнішні
- ✓ внутрішні[2].

Серед **внутрішніх чинників** конкурентоспроможності ВНЗ можна виділити п'ять основних:

- ✓ управлінські;
- ✓ кадрові;
- ✓ матеріально-технічного і інформаційного забезпечення;
- ✓ економічні;
- ✓ студентського складу.

До **управлінських чинників** можна віднести:

- ✓ стратегію управління ВНЗ;
- ✓ систему управління ВНЗ;
- ✓ управлінські рішення, що приймаються Вченою радою ВНЗ і факультету;
- ✓ рішення кафедри;
- ✓ систему менеджменту якості освіти [3].

Останнім часом значно зросла значущість стратегічного управління ВНЗ. Стратегічне управління дозволяє освітнім установам виживати у боротьбі з конкурентами і реалізовувати плани довгострокової перспективи розвитку.

У недалекому минулому ВНЗ мали можливість функціонувати і розвиватися, приділяючи при цьому увагу на внутрішній спектр проблем, що виникають в поточній діяльності. Реалії змінилися, і в силу відповідних змін, що склалися, виникла необхідність не лише у вирішенні внутрішніх завдань, але і завдань, які пов'язані з адаптацією ВНЗ до ринкового середовища, яке динамічно розвивається.

До кадрових чинників конкурентоспроможності ВНЗ можна віднести кадровий склад і мотивацію викладачів.

У всіх класифікаціях показників конкурентоспроможності ВНЗ, які зустрічаються в науковій літературі, кадровий склад ВНЗ можна визнати одним з найбільш важливих чинників від якого залежить наскільки якісною буде освітня послуга, міра інноваційності цієї послуги. Від того, наскільки високий

вплив названого чинника залежить величина ділового потенціалу ВНЗ і його конкурентоспроможність.

Для того, щоб ВНЗ став таким, що ефективно функціонує і конкурентоздатним потрібне залучення компетентних, високоорганізованих, ініціативних які прагнуть до високої міри реалізації професійних якостей працівників. Викладачеві бажано не лише надавати освітні послуги, але і підвищувати рівень власної науковості. Для цього важливо, щоб професорсько-викладацький склад постійно підвищував власний рівень компетентності шляхом підвищення кваліфікації шляхом участі в різних професійних науково-методичних, практичних семінарах, міжнародних, всеукраїнських наукових конференціях, які сприяють зміцненню і максимізації наявних у викладачів професійних навичок [5].

У роботі В. А. Зернова відмічене, що "успіх зусиль керівництва освітою, спрямованих на його модернізацію, повністю залежить від характеру та якості діяльності викладачів. Не можна розв'язати проблему переходу на нову якість освіти, не думаючи про якість кадрового потенціалу закладів вищої освіти" [4].

Кадрова політика - це важлива складова управління ВНЗ, а в числі головних сторін цієї політики, можна визнати мотивацію професорсько-викладацького складу.

Отже, приведені вище внутрішні чинники можна визнати істотними, які набувають важливого значення у формуванні конкурентоспроможності ВНЗ. Тому потрібне ретельне вивчення зазначених чинників внутрішнього середовища ВНЗ, з метою розробки найбільш ефективних управлінських рішень і конкурентних стратегій.

Список використаних інформаційних джерел

1. Акімова Л.В. Фінансовий потенціал як чинник конкурентоспроможності ВНЗ / Л.В. Акімова, І.А. Заярняя [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.journal - discussion. ru/publication. php?id=1138>(дата звернення 21.10.2015)

2. Заярняя И. А. Теорія і методологія формування ефективної системи управління конкурентоспроможністю ВНЗ : Монографія. Видання 2-е доповнене і перероблене/ И.А. Заярняя. - Твер: ТОВ "Тверський друкар", 2015 р. - 231 с.

3. Заярняя И. А. Конкурентоспроможність ВНЗ і шляху її підвищення (теоретичні аспекти) : монографія / И.А. Заярняя. - LAP LAMBERT Academic Publishing ist ein Imprint der/ OmniScriptum GmbH & Co. KGHeinrich - Bocking - Str. 6-8, 66121 Saarbrücken, Deutschland, 2014 .-153 с.

4. Зернов В. А. Щоб розкрити потенціал вищої школи, потрібна мотивація, як колективу, так і конкретних дослідників/В.А. Зернов // Аккредитація в освіті. 2008. № 27. с.9-12.

5. Ринкова економіка. Словник / під общ. ред. Г.Я. Кипермана. - М.: Республіка, 1993. - 524 с. 195